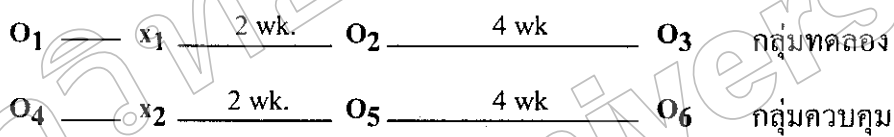

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบ 2 กลุ่ม วัด 3 ครั้ง แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของการให้ความรู้แก่ครอบครัวที่ได้รับความรู้ในการดูแลทารกโดยใช้กระบวนการกลุ่มกับครอบครัวที่ได้รับความรู้ในการดูแลทารกตามปกติจากพยาบาลในแผนกมารดาหลังคลอดต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของบิดามารดาในการดูแลทารก

รูปแบบการวิจัย

O₁ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกก่อนการทดลองในกลุ่มทดลอง

O₂ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกภายหลังการทดลอง

O₃ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกในระยะติดตามผล

O₄ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกของกลุ่มควบคุม

O₅ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกของกลุ่มควบคุมในระยะ 2 สัปดาห์หลังทดลอง

O₆ หมายถึง การประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีของครอบครัวในการดูแลทารกของกลุ่มควบคุมในระยะ 6 สัปดาห์หลังทดลอง

x₁ หมายถึง การให้ความรู้แก่ครอบครัวในการดูแลทารกโดยใช้กระบวนการกลุ่ม

x₂ หมายถึง การให้ความรู้แก่ครอบครัวในการดูแลทารกตามปกติจากพยาบาลในแผนก

มารดาหลังคลอด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ บิดามารดาของทารกแรกคลอด โดยกำหนดคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นบิดามารดาของทารกคนที่ 2 ขึ้นไปโดยทารกมีการคลอดปกติ มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ไม่มีความพิการแต่กำเนิด
2. มารดาไม่มีโรคประจำตัว เช่น โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ หรือภาวะแทรกซ้อนใด ๆ
3. สามารถอ่านออกเขียนได้
4. มีภาวะสุขภาพดี ไม่มีปัญหาการได้ยิน การพูด และการใช้สายตาที่เป็นอุปสรรคต่อการอ่าน
5. มีสภาพการรับรู้ บุคคล เวลา สถานที่ ปกติ ไม่มีประวัติการเจ็บป่วยทางสมองหรือโรคจิต
6. บิดามารดามีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคือ บิดามารดาที่มีคุณสมบัติตามกำหนดที่มารับบริการในแผนกมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 20 คน แล้ว ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 5 ครอบครัว ประกอบด้วยบิดากลุ่มละ 5 คน มารดากลุ่มละ 5 คน เหตุผลที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเนื่องจากมารดาส่วนใหญ่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์หรือไม่สามารถติดต่อสามีเพื่อนัดหมายมาทำกิจกรรมกลุ่มในวันถัดไปได้ ดังนั้นจึงเหลือมารดากลุ่มเป้าหมายเพียง 5 คน เท่ากับจำนวนที่ต้องการพอดีและเมื่อนัดหมายมาทำกิจกรรมกลุ่มในวันถัดไปก็พบปัญหาจากกิจกรรมต่างๆของโรงพยาบาล อาทิเช่น แพทย์จำหน่ายมารดากลับบ้านก่อน คนที่กำลังรอกลับก็ไม่อยากอยู่ต่อเพราะรู้สึกว่าเป็นโรงพยาบาลไม่มีความเป็นส่วนตัวหรือเกรงใจญาติที่มารอรับ บางรายต้องอยู่เพื่อรอทำหมัน บางรายต้องไปติดต่อสงเคราะห์ บางรายต้องไปแจ้งเกิด ไปรับยา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงต้องใช้กลุ่มทดลองเป็นคู่สมรสที่สามีมาเยี่ยมภรรยาพอดีและทำกิจกรรมกลุ่มในวันเดียวกัน

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบางละมุง จังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตในการฝึกทักษะการให้ความรู้แก่ครอบครัวในเรื่องการดูแลทารกและการทำหน้าที่ผู้ช่วยพยาบาลในการดูแลทารก โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยฝึกในครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมาย

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปให้ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี พร้อมทั้งชี้แจงถึงรายละเอียด โครงการศึกษาวิจัย ระยะเวลาที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย การนัดหมายเวลาที่จะเริ่มทำการวิจัย

2. ขั้นตอนการ

2.1 ขอความร่วมมือในการทดลองจากครอบครัว

2.2 ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

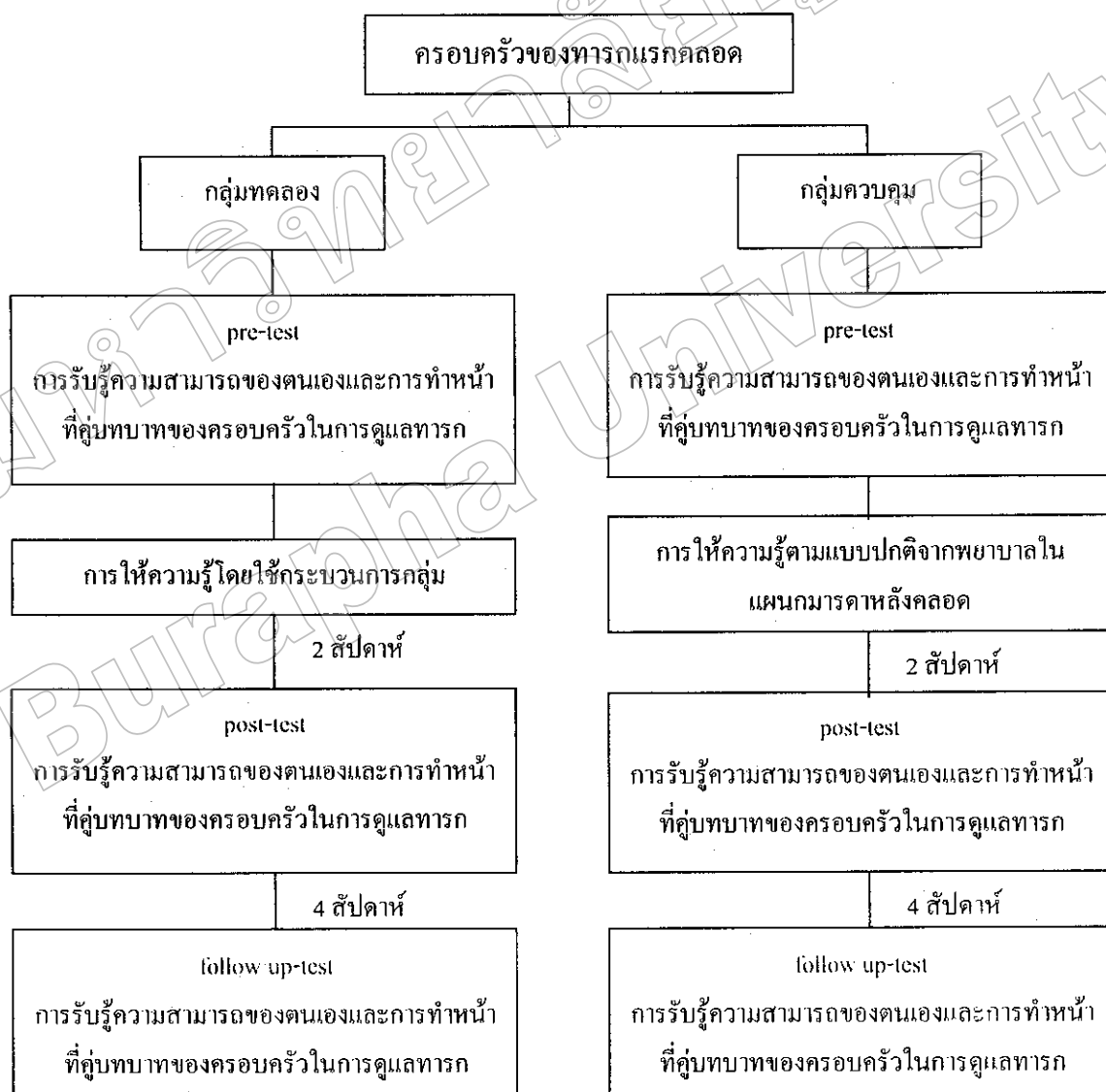
2.3 เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในใบยินยอมเข้าร่วม โครงการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยให้บิดามารดาในกลุ่มควบคุมทำ pre-test และแจกคู่มือการดูแลทารกให้พร้อมกับนัดหมายวันเวลาที่จะไปที่บ้านของกลุ่มตัวอย่างในอีก 2 สัปดาห์และ 6 สัปดาห์ ต่อมา เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม (post test และ follow up-test) โดยกลุ่มควบคุมจะได้รับความรู้ตามปกติจากพยาบาลในแผนกมารดาหลังคลอดโดยที่บิดาไม่ได้รับความรู้ด้วย และไม่ได้แยกห้องที่ให้ความรู้เป็นส่วนใดส่วนหนึ่ง ในการให้ความรู้ได้จัดให้มารดานั่งเรียงกัน ใช้วิธีให้ความรู้แบบบรรยายและให้ดูวิดีโอตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยในกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยสร้างสัมพันธภาพกับมารดาหลังคลอด โดยให้การดูแลช่วยเหลือด้านความสุขสบายต่าง ๆ ให้ความรู้ในด้านการปฏิบัติตัวต่าง ๆ ที่มารดาซักถาม หลังจากนั้นให้บิดามารดาในกลุ่มทดลองทำ pre-test แล้วทำกิจกรรมให้ความรู้โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มและสรุปประสบการณ์ทั้งหมดในการเข้ากลุ่ม ห้องที่ใช้ในการทำกิจกรรมผู้วิจัยได้ขออนุญาตใช้ห้องพักเจ้าหน้าที่พยาบาลของแผนกมารดาหลังคลอดซึ่งแยกออกมาอยู่ข้าง ๆ แผนกฯ เป็นห้องที่มีความกว้างพอสมควร มีหน้าต่างระบายอากาศได้ดีและเงียบสงบ ปราศจากเสียงรบกวน ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มทดลองนั่งเป็นวงกลมและให้เล่นเกมบิงโกเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยในกลุ่ม เมื่อเสร็จกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยแล้ว ได้ชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับบทบาทของ

สมาชิก หลังจากนั้นดำเนินกิจกรรมกลุ่มโดยตั้งประเด็นตามหัวข้อในแผนการให้ความรู้โดยให้สมาชิกกลุ่มได้ฝึกประสบการณ์ ได้แสดงความคิดเห็น เมื่อข้อสรุปจากกลุ่มไม่ชัดเจน ไม่ถูกต้องหรือไม่ตรงประเด็นผู้วิจัยจะให้ข้อมูลเพิ่มเติมและสรุปอีกครั้งโดยใช้อุปกรณ์คือภาพพลิก หุ่นจำลอง ทารก และอุปกรณ์ในการดูแลทารก ตามแผนการให้ความรู้ที่กำหนดไว้ เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมกลุ่มแล้วครอบครัวจะได้รับคู่มือการดูแลทารกไปอ่านทบทวน และผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาที่จะไปที่บ้านของกลุ่มตัวอย่างในอีก 2 สัปดาห์และ 6 สัปดาห์ ต่อมา เพื่อให้ตอบแบบสอบถาม (post test และ follow up-test)

แผนภาพวิธีดำเนินการทดลอง

ภาพที่ 2 วิธีดำเนินการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยและเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย แผนการให้ความรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มหุ่นจำลองทารก และอุปกรณ์ในการดูแลทารก ภาพพลิกเรื่องอาหารเสริมสำหรับทารก ภาพพลิกเรื่องตารางการฉีดวัคซีน ภาพพลิกเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก และคู่มือการดูแลทารก

1.1 แผนการให้ความรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1.1.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่ม การดูแลทารก การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก และการทำหน้าที่คู่มือทารกในการดูแลทารก

1.1.2 นำข้อมูลจากข้อ 1.1.1 มาสร้างเป็นแผนการให้ความรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม อุปกรณ์ และการประเมินผล

1.1.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (wording) แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.1.4 ขอความร่วมมือจากแผนกมารดาหลังคลอดโรงพยาบาลบางละมุงในการนำแผนการให้ความรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มที่สร้างขึ้น ทดลองใช้กับครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

1.1.5 นำผลการทดลองใช้ในข้อ 1.1.4 มาปรับปรุงแผนการให้ความรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยปรับปรุงทำที่ในการเข้าพบครอบครัว การตั้งประเด็นการสนทนา เทคนิคการใช้คำพูด และระยะเวลาในการทำกิจกรรม

1.2 ภาพพลิกเรื่องอาหารเสริมสำหรับทารก ตารางการฉีดวัคซีน และการป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1.2.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารที่เกี่ยวข้องกับ อาหารเสริมสำหรับทารก ตารางการฉีดวัคซีน และการป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก

1.2.2 นำข้อมูลจากข้อ 1.2.1 มาสร้างเป็นภาพพลิกเรื่องอาหารเสริมสำหรับทารก ตารางการฉีดวัคซีน และการป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก

1.2.3 ขอความร่วมมือจากแผนกมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลบางละมุงในการ นำภาพพลิกเรื่องอาหารเสริมสำหรับทารก ตารางการฉีดวัคซีน และการป้องกันอุบัติเหตุในวัยทารก ที่สร้างขึ้น ทดลองใช้กับครอบครัวที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

1.3 คู่มือการดูแลทารก ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

1.3.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลทารก

1.3.2 นำข้อมูลจากข้อ 1.3.1 มาสร้างเป็นคู่มือการดูแลทารก ซึ่งประกอบด้วย ความสำคัญที่ครอบครัวจะต้องช่วยกันดูแลทารก การอุ้มทารก การดูแลการพักผ่อนนอนหลับของทารก การอาบน้ำสระผม การดูแลหลังการขับถ่าย การให้นมมารดา การให้นมผสม การให้อาหารเสริม การฉีดวัคซีน การป้องกันอันตรายจากโรคต่าง ๆ การป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ การส่งเสริมพัฒนาการ และการมีปฏิสัมพันธ์กับทารก

1.3.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (wording) แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของครอบครัว และแบบประเมินการทำหน้าที่คู่บพบาทของครอบครัวในการดูแลทารก

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

2.1.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก และการทำหน้าที่คู่บพบาทในการดูแลทารก

2.1.2 นำข้อมูลจากข้อ 2.1.1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว

2.1.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (wording) แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ ประกอบด้วยคำถาม ได้แก่ อายุของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา ลำดับที่ของทารก และอายุของบุตรคนก่อนหน้าทารก

2.2 แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีวิธีการสร้างดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการดูแลทารก

2.2.2 นำข้อมูลจากข้อ 2.2.1 มาสร้างเป็นแบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก

2.2.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (wording) แล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก มีจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ ประกอบด้วยข้อความที่ประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก 4 ด้าน ได้แก่

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกด้านการดูแลร่างกายทารก มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 ถึง 9

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกด้านการป้องกันอันตราย มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 10 ถึง 17

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และ พัฒนาการ มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 18 ถึง 26

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับทารก มีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 27 ถึง 30

ลักษณะคำตอบของแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 4 ระดับ คือ

ทำได้ดีมาก หมายถึง ท่านคิดว่าท่านสามารถทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้น ได้ดีมาก

ทำได้ดี หมายถึง ท่านคิดว่าท่านสามารถทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้น ได้ดี

ทำได้พอใช้ หมายถึง ท่านคิดว่าท่านสามารถทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้น ได้พอใช้

ทำไม่ได้ หมายถึง ท่านคิดว่าท่านไม่สามารถทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้น ได้

ผู้ตอบต้องเลือกตอบ 1 คำตอบ เท่านั้น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้
ตรงตามความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้ตอบมากที่สุด

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

ทำได้ดีมาก ให้ 4 คะแนน

ทำได้ดี ให้ 3 คะแนน

ทำได้พอใช้ ให้ 2 คะแนน

ทำไม่ได้ ให้ 1 คะแนน

ดังนั้นคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกเป็นคะแนนรวมจาก
แบบประเมินทั้งหมด มีคะแนนอยู่ระหว่าง 30-120 คะแนน โดยถือว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมสูง
มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนต่ำกว่า

2.3 แบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารก เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัย
สร้างขึ้นโดยมีวิธีการสร้างดังนี้

2.3.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารวิชาการ และวารสารงานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่คู่บทบาท และการดูแลทารก

2.3.2 นำข้อมูลจากข้อ 2.3.1 มาสร้างเป็นแบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทใน
การดูแลทารก

2.3.3 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาหลังจากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ (wording)
แล้วนำเรื่องมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

แบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารก มีจำนวนทั้งหมด 30 ข้อ
ประกอบด้วยข้อความที่ประเมินการการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารก 4 ด้าน ได้แก่

การทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกด้านการดูแลร่างกายทารก มีจำนวน 9 ข้อ
ได้แก่ ข้อ 1 ถึง 9

การทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกด้านการป้องกันอันตราย มีจำนวน 8 ข้อ ได้แก่
ข้อ 10 ถึง 17

การทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกด้านการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการ
มีจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 18 ถึง 26

การทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับทารก มีจำนวน 4 ข้อ
ได้แก่ ข้อ 27 ถึง 30

ลักษณะคำตอบของแบบประเมินเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 3 ระดับ

คือ

ทำบ่อย ๆ หมายถึง ท่านทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้นบ่อย ๆ

ทำบางครั้ง หมายถึง ท่านทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้นบางครั้ง

ไม่เคยทำ หมายถึง ท่านไม่เคยทำกิจกรรมการดูแลทารกข้อนั้น

ผู้ตอบต้องเลือกตอบ 1 คำตอบ เท่านั้น โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้

ตรงตามการทำกิจกรรมการดูแลทารกของผู้ตอบมากที่สุด

มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

ทำบ่อย ๆ ให้ 3 คะแนน

ทำบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยทำ ให้ 1 คะแนน

ดังนั้นคะแนนการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกเป็นคะแนนรวมจากแบบ

ประเมินทั้งชุด มีคะแนนอยู่ระหว่าง 30-90 คะแนน โดยถือว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนรวมสูงมีการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนต่ำกว่า

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา

ชุดที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ แผนการให้ความรู้เรื่องการดูแลทารก และคู่มือการดูแลทารก ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ ครอบคลุม 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์กุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยาการศึกษา 1 ท่าน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาโดยถือความเห็นสอดคล้อง 3 ใน 5 ท่าน และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ชุดที่ 2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัวและแบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ครอบคลุม 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์กุมารเวชศาสตร์ 2 ท่าน และนักจิตวิทยาการเรียนรู้ 1 ท่าน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา โดยถือความเห็นสอดคล้อง 3 ใน 5 ท่าน และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. แบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทการดูแลทารก

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์พยาบาลครอบครัว 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์กุมารเวชศาสตร์ 3 ท่าน ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ ความสอดคล้อง ความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา โดยถือความเห็นสอดคล้อง 3 ใน 5 ท่าน และทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การตรวจสอบความเที่ยง

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก และแบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารก นำไปทดลองใช้กับบิดาที่พามาตรวจหลังคลอด จำนวน 15 รายและมารดาที่มารับการตรวจหลังคลอดจำนวน 15 ราย ที่โรงพยาบาลบางละมุง จังหวัดชลบุรี จากนั้นนำมาหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือแต่ละชุด โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient) ด้วยโปรแกรม SPSS/PC ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกของบิดา เท่ากับ .90 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกของมารดา เท่ากับ .74 และแบบประเมินการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกของบิดา เท่ากับ .88 การทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารกของมารดา เท่ากับ .82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วงเดือนมิถุนายน ที่แผนกมารดาหลังคลอด โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปเสนอผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงพยาบาล
2. ในเวลา 10.00 น. – 16.00 น. ของทุกวัน ผู้วิจัยจะไปที่แผนกมารดาหลังคลอดของโรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัวมารดาหลังคลอดและเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
3. หลังจากที่ได้กลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ขอความร่วมมือและความสมัครใจ จากกลุ่มตัวอย่างโดยบอกวัตถุประสงค์ขั้นตอนการวิจัย ขอความร่วมมือในการลงนามยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยและตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครอบครัว แบบประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกและการทำหน้าที่คู่บทบาทในการดูแลทารก

4. ในกลุ่มควบคุมหลังจากทำ pre-test แล้วมารดาจะได้รับความรู้เรื่องการดูแลทารกตามปกติจากพยาบาลในแผนกมารดาหลังคลอด หลังจากนั้นประมาณ 2 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ต่อมา ผู้วิจัยจะไปที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีในการดูแลทารก

5. ในกลุ่มทดลองหลังจากทำ pre-test แล้วผู้วิจัยได้ให้ความรู้เรื่องการดูแลทารกและการทำหน้าที่คู่บารมีในการดูแลทารกโดยใช้กระบวนการกลุ่มและประมาณ 2 สัปดาห์ และ 6 สัปดาห์ต่อมา ผู้วิจัยจะไปที่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองและการทำหน้าที่คู่บารมีในการดูแลทารก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติ (SPSS/PC) โดยกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ น้อยกว่าหรือเท่ากับ .05 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงความถี่
2. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนทดลอง หลังการทดลอง และในระยะติดตามผล โดยใช้สถิติทดสอบที (independent t-test)
3. เปรียบเทียบผลต่างของคะแนนการทำหน้าที่คู่บารมีในการดูแลทารก ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนทดลอง หลังการทดลอง และในระยะติดตามผล โดยใช้สถิติทดสอบที (independent t-test)
4. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนทดลอง หลังการทดลอง และในระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (analysis of variance with repeated measures)
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนการทำหน้าที่คู่บารมีในการดูแลทารก ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนทดลอง หลังการทดลอง และในระยะติดตามผล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (analysis of variance with repeated measures)